

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

Bölüm Adı	İlahiyat	Güncelleme Tarihi	10.09.2025
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl Yarıyıl AKTS
İLF207	Hadis Usulü	Zorunlu	2 3 3
Dersin Seviyesi			
Türkçe			
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)	Haftalık Uygulama Saati	Haftalık Laboratuvar Sayısı	
2	-	-	
Öğrenim Türü			
Birinci Öğretim			
Eğitim Dili			
Türkçe			
Dersin Amacı			
Bu dersi başarı ile tamamlayan öğrencilerin, hadis usulünün bağımsız bir disiplin olarak ortaya çıkışını ve tarihsel gelişimini bilmesi amaçlanır. Ayrıca hadis usulü ile ilgili kavramları, kaynakları, hadis usulünde tartışılan konuları, hadisin kabul şartlarını, bir hadisin ne zaman sahih olup olmayacağını kavraması amaçlanır.			
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler			
-			
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler			
-			
Dersin İçeriği			
Hadis usulü terimi, hadis usulünün kaynakları, hadis ve sünnet kavramları, hadisin yapısı; sened ve metin, hadisin ve sünnetin dindeki yeri, rivayet, ravi, ravi tenkidi, râvî ve hadis Çeşitleri.			
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar			
-			
Staj Durumu			
-			
Ders Kitabı / Malzemesi*			
1	Ahmet Yücel, Hadis Usulü, İstanbul 2016		
2	Çakan, İsmail Lütfi. Hadis Usulü (Şekil ve Örneklerle). İstanbul: M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2024.		
3			
4			
5			
6			
İlave Kaynak(lar)*			
1	Çakan, İsmail Lütfi. Hadis Edebiyatı. İstanbul: İFAV, 2003.		
2	Subhi Sâlih, Hadis İlimleri ve Hadis İstılâhları, Ankara 1988.		
3	M. Yaşar Kandemir, Mevzû Hadisler, Ankara 1991.		
4	Erul, Bünyamin. Sahabenin Sünnet Anlayışı. Ankara: TDV Yayınları, 2. Basım, 2000.		
5			
6			
7			
8			
9			
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri			
1	Dr. Öğr. Üyesi Yunus YAZICI		
2	Dr. Öğr. Üyesi İsa EREN		
Ders Asistanı/Asistanları			
1			
2			

Ders İzlenice Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**

ÖÇ-1	Hadis ilminin temel kavramlarını kavrar, Hadis ve Kur'an-ı Kerim arasındaki ilişkiyi kavrar.
ÖÇ-2	Hadis usulü ile ilgili klasik ve modern kaynakları analiz eder.
ÖÇ-3	Rivayetlerin hangi kriterlerden hareketle hangi kısımlara ayrıldığını ve bunların hükmünü bilir.
ÖÇ-4	Ravilerde bulunan kusurlar hakkında bilgi sahibi olur.
ÖÇ-5	Hadislerin kabulü konusundaki çağdaş yaklaşımları bilimsel yöntemlerle değerlendirir.
ÖÇ-6	

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ

Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
			Bilgi	Beceri	Yetkinlik	
1	Hadisin Önemi: Peygamberliğin gerekliliği; Hz. Peygamber’in görevleri	Peygamberliğin gerekliliğine dair delilleri özetler; tebliğ–tebyin–tezkiye ayrımını açıklar.	x		x	Yücel, 2016, 17-33.
		Sünnetin işlevlerini ayet/hadislerle temellendirir.	x		x	
2	Hadis ve Sünnete Dair Temel kavramlar	Hadis ve unsurlarını tanımlar; sened–metin ilişkisini açıklar; basit bir isnadın tercümesini uygular.	x	x	x	Yücel, 2016, 34-41.
		Sünnetin terim anlamını ortaya koyar; farklı tespit yaklaşımlarını karşılaştırır; haber–eser ayrımını örnekler.	x			
			x		x	
3	Hadis Usulünün Tanımı ve Kaynakları	Usûl tanımlarını özetler.	x		x	Yücel, 2016, 43-50.
		temel kaynakları dönemlerine göre sınıflandırır.				
4	Rivayet: Rivayetin Keyfiyeti, Rivayet lafızları, Rivayetin Sıfatı.	Semâ, kıraat, icâzet, münâvele, mükâtebe; i’lâm–vasiyyet ve vicâdeyöntemlerini tanımlar; yöntemlerin amaçlarını (metin tashihi, yorum, aidiyet, sıhhat) sınıflandırır.	x		x	Yücel, 2016, 55-78.
5	Ravî: Tanımı, önemi, vasıfları.	Râvî kimlik unsurlarını tanımlar. Müteşâbih/kardeş/akran râvî karışıklıklarını ayırt eder.		x	x	
6	Râvinin Tenkidi ve tenkid lafızları.	Adâlet ve zabtı ölçütleriyle açıklar.			x	Yücel, 2016, 85-92.
		Başlıca kusur türlerini (kızb, ittihâm, fısk; fuhşu’l-galat, gaflet, vehm, su’ül-hıfz vb.) tanımlar.				
		Cerh–ta’dîl ifadelerini yorumlar.	x			
		Râvileri güvenilirlik açısından sınıflandırır				
7	Râvi tabakaları, Sahabe, Tabiin, Tebe-i Tabiin.	Tabaka kriterlerini açıklar	x			Yücel, 2016, 95-130
		Tabaka farklılıklarının ittisal ve kabul üzerindeki etkisini				
8	Ara Sınav Haftası ●Ara sınav; ilk 7 hafta işlenen konuları ve hedefleri kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla gerçekleştirilecektir. Ara sınav değerlendirmesi: %100 sınav, %0 ödev.					
	Ara Sınav Değerlendirmesi	Sınav % 100	Ödev % -	Oranlar, ders sorumlusu öğretim elemanı tarafından belirlenerek yandaki tabloya		
9	Mervî, Kaynağı açısından, Kudsî, Merfu, Mevkuf.		x		x	Yücel, 2016, 133-143.
10	Bilgi değeri açısından, Mütevatir, Ahâd	Kaynağa göre mervî türlerini ayırt eder, örnek rivayetleri doğru türle eşler.	x		x	Yücel, 2016, 149-158.
		Sarîh merfû ile hükmen merfû hadis arasındaki farklılıkları açıklar.				
		Kudsî hadisin tanımlayarak nebevî hadisle kudsî hadisi ayırt eder				

Ders İzlenice Formu

Doküman No:**Yayın Tarihi:****Revizyon Tarihi:** 18.09.2026**Revizyon No:****Sayfa:**

11	Sihhat açısından, Sahih, Hasen	Mütevahir ve âhâdın tanım ve çeşitlerini kavrar bilgi değeri tartışmalarını özetler.	x		x	Yücel, 2016, 163–176.
12	Zayıf hadis, Çeşitleri, Zayıf hadislerle amel.	Sahih/hasen kriterlerini uygular kopukluk ve kusur türlerine göre zayıf hadisleri		x	x	Yücel, 2016, 181-221.
13	Mevzû hadis: tanımı; tarihçe ve sebepler;	Uydurma sebeplerini listeler; tespit yöntemlerini uygular mevzû literatürü tanır.	x		x	Yücel, 2016, 223–229.
14	Hadis ilimleri: cerh–ta‘dil, ‘ilel, garîb, muhtelif, nâsih–mensûh, esbâb-ı vürûd	İlgili tali ilimlerin kapsamını tanımlar; örnek vakaları doğru ilimle ilişkilendirir; uygulama örnekleri geliştirir.	x		x	Yücel, 2016, 234–245.
15	Genel Değerlendirme					
Yarıyıl Sonu Sınavı Haftası • Yarıyıl sonu sınavı; ilk 7 hafta işlenen konuların %40’ını, ara sınav sonrası işlenen konuların %60’ını kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.						

Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler	
Öğrenci Sorumlulukları:	
1. Öğrencilere konu çerçevesinde yönlendirmeler yapılarak kaynakların tespit edilip araştırılması	
2. Ders öncesinde ön hazırlık çalışması yapılması.	
3. Her konuyla ilgili ilave kaynaklarda yer alan yayınların bireysel olarak araştırılması.	
4. Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması.	
5. Derse devama ilişkin sınırın aşılması.	
Ödevler	
Konusu:	
Açıklama:	
Son Teslim Tarihi:	
Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):	

Ders Değerlendirme			
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		Adet	Değer
Ara Sınav		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		Adet	Değer
Final Sınavı		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri			%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri			%60
Toplam			%100
Ders İş Yüğü			
Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Derse Katılım	14	2	28
Bireysel Çalışma	10	1	10
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	4	2	8
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	6	2	12
Okuma	5	2	10
Toplam İş Yüğü (Saat)			70

Ders İzlenice Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	18.09.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

AKTS (Toplam İş Yüğü/30)

70/30=2,33

Öğretim Çıktıları Program Çıktıları	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÇ1) Kur'an'ı ve ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.	2	2	2	2	2		
PÇ2) Hadis ve ilgili konularını bilir anlar ve yorumlar.	5	5	5	5	5		
PÇ 3) Hz. Peygamberin hayatıyla ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.	4	4	4	4	4		
PÇ 4) Temel İslami İlimlerle ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	3	3	3	3	3		
PÇ 5) Türk ve İslam tarihi, sanatları ile ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	2	2	2	2	2		
PÇ 6) Felsefe ve din bilimleri konularıyla ilgili bilgileri değerlendirme ve yorumlayabilme yeteneğine sahip olur.							
PÇ 7) İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır.	2	2	2	2	2		
PÇ 8) İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur.							
PÇ 9) Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. Disiplinler arası bakış açısı ile değerlendirme yapabilir.	2	2	2	2	2		
PÇ 10) Türkçeyi güzel ve doğru kullanır ve konuşur. Hitabet sanatının inceliklerini bilir ve uygular.							
PÇ11) Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur.	2	2	2	2	2		
PÇ 12) Formasyonunun gerektirdiği kurumlara ve faaliyetlere iştirak ve intibak eder. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası dini, kültürel ve sosyal politikalarının geliştirilmesinde aktif rol üstlenebilir.							
PÇ 13) Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir.							
PÇ 14) Yaşayan dünya dinleri ve dinî akım mensuplarıyla iletişim kurup, aracı roller üstlenip, bir arada yaşamaya yönelik ortak projeler üretebilir.							
PÇ 15) Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır.							
PÇ 16) Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Arapça, Osmanlıca ve Batı dillerinde yazılmış kaynakları ve metinleri okuyup değerlendirebilir. Yerli ve yabancı meslektaşlarıyla bilimsel ve kültürel iletişim kurabilir.	4	4	4	4	4		
PÇ 17) Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır Bilgisiyle örtüşen davranışlar sergileyerek topluma örnek olma şuuruyla hareket eden iyi bir insan ve vatandaş olur. Beşeri münasebetlerinde ve iletişimde gerekli özelliklere sahip olur ve sosyal ilişkileri							
PÇ 18) Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır.							
PÇ 19) Dini konularda uzman kişilerle bilgi alışverişinde bulunma ve tartışma becerisine sahip olur.	3	3	3	3	3		
PÇ 20) İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar ve gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir.							

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile Hadis Tarihi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi: 18.09.2026

Revizyon No:

Sayfa:

Öğretim Çıktıları Programa Özgü Ölçütler	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÖÖ 1 Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma							
PÖÖ 2 Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2		
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	2	2	2	2	2		
PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma	5	5	5	5	5		
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma	3	3	3	3	3		
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2		
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2		
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2		
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma							
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	3	3	3	3	3		
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma							
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma	2	2	2	2	2		

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.